

RIKSDAGENS SVAR 241/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till bestämmelser om terrorism i strafflagen och tvångsmedelslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till bestämmelser om terrorism i strafflagen och tvångsmedelslagen (RP 188/2002 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 24/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 34 kap. 9 b och 13 §, sådana de lyder i lag 559/2002,
ändras 15 kap. 10 § 1 mom. och 34 kap. 11 §, sådana de lyder, 15 kap. 10 § 1 mom. i lag 563/1998 och 34 kap. 11 § i lag 343/2000, och
fogas till 1 kap. 7 §, sådan den lyder i lag 626/1996, ett nytt 3 mom., till 11 kap., sådant det lyder jämte ändringar, en ny 7 b §, till lagen ett nytt 34 a kap. och till 35 kap. 2 §, sådan den lyder i lag 769/1990, ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

7 §

Internationella brott

— — — — —
Finsk lag tillämpas oberoende av lagen på gärningsorten även på ett brott enligt 34 a kap. som har begåtts utanför Finland.

11 kap.

Om krigsförbrytelser och brott mot humaniteten

7 b §

Brott mot förbudet mot biologiska vapen

Den som
1) använder biologiska vapen eller toxinvapen på något annat sätt än vad som avses i 1—3 § i detta kapitel,

2) olagligen framställer, transporterar eller levererar biologiska vapen eller toxinvapen, eller

3) i strid med konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstörande utvecklar, framställer, annars förvärvar, lagrar eller innehar biologiska vapen eller toxinvapen eller vapen, utrustning eller redskap för spridning av biologiska vapen eller toxinvapen,

skall, om ett lika strängt eller strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *brott mot förbudet mot biologiska vapen* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

15 kap.

Om brott mot rättskipning

10 §

Underlåtenhet att anmäla grovt brott

Den som vet att folkmord, förberedelse till folkmord, brott mot förbudet mot kemiska vapen, brott mot förbudet mot biologiska vapen, äventyrande av Finlands suveränitet, landsförräderi, grovt landsförräderi, spioneri, grovt spioneri, högförräderi, grovt högförräderi, våldtäkt, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av barn, mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, rån, grovt rån, människorov, tagande av gisslan, grovt sabotage, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott, kapning, brott enligt 34 a kap. 1 § 1 mom. 3 punkten som begåtts i terroristiskt syfte, grov miljöförstöring eller grovt narkotikabrott är på färde, men underlåter att i tid medan brottet ännu kan förhindras underrätta myndigheterna eller den som hotas av brottet, skall, om brottet eller

ett straffbart försök därtill sker, för *underlåtenhet att anmäla grovt brott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

34 kap.

Om allmänfarliga brott

11 §

Kapning

Den som med våld eller hot om våld eller annars obehörigen

1) ingriper i manövreringen av ett luftfartyg under flygning, av ett fartyg i handelssjöfart eller av ett spårfordon i spårtrafik eller av ett motordrivet forskaffningsmedel i kollektivtrafik,

2) på ett sätt som äventyrar flyg-, sjö- eller spårtrafiksäkerheten bemäktigar sig ett luftfartyg, ett fartyg i handelssjöfart eller ett spårfordon i spårtrafik eller på ett sätt som allvarligt äventyrar trafiksäkerheten bemäktigar sig ett motordrivet forskaffningsmedel i kollektivtrafik, eller

3) bemäktigar sig en fast plattform,

skall för *kapning* dömas till fängelse i minst två och högst tio år.

Försök är straffbart.

Om en kapning som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten har medfört endast obetydlig fara för flyg-, sjö- eller spårtrafiksäkerheten eller mindre än allvarlig fara för den övriga trafiksäkerheten och brottet, med beaktande av våldets eller hotets art, arten av något annat obehörigt tillvägagångssätt som använts vid gärningen eller andra omständigheter vid gärningen, även bedömt som en helhet är ringa, skall gärningsmannen inte dömas för kapning utan för de andra brott som gärningen innefattar.

34 a kap.

Om terroristbrott

1 §

Brott som begåtts i terroristiskt syfte

Den som i terroristiskt syfte och så att gärningen är ägnad att allvarligt skada en stat eller en internationell organisation gör sig skyldig till

1) olaga hot eller falskt alarm, skall dömas till fängelse i minst fyra månader och högst tre år,

2) uppsåtligt framkallande av fara, uppsåtligt sprängämnesbrott eller brott mot lagen om eggvapen (108/1977), skall dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år,

3) grov stöld eller grov bruksstöld av motor-drivet fortskaffningsmedel som lämpar sig för kollektivtrafik eller godstransport, sabotage, trafik sabotage, äventyrande av andras hälsa, grov skadegörelse, grovt skjutvapenbrott eller sådant exportbrott som avses i lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990), skall dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år,

4) brott mot förbudet mot kemiska vapen, brott mot förbudet mot biologiska vapen eller uppsåtlig grov miljöförstöring, som har begåtts på det sätt som avses i 48 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten, skall dömas till fängelse i minst fyra månader och högst åtta år,

5) grov misshandel, människorov, tagande av gisslan, grovt sabotage, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott eller kapning, skall dömas till fängelse i minst två och högst tolv år,

6) dråp under förmildrande omständigheter, skall dömas till fängelse i minst fyra och högst tolv år, eller

7) dråp, skall dömas till fängelse i minst åtta år eller till fängelse på livstid.

Den som i terroristiskt syfte begår mord skall dömas till fängelse på livstid.

Försök är straffbart.

2 §

Förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte

Den som i avsikt att begå ett brott som avses i 1 § 1 mom. 2—7 punkten eller 2 mom.

1) med någon annan kommer överens om att begå eller gör upp en plan för att begå ett sådant brott,

2) tillverkar, innehar, skaffar, transporterar, använder eller överlåter explosiva varor, kemiska eller biologiska vapen eller toxinvapen, skjutvapen eller farliga föremål eller ämnen, eller

3) skaffar anordningar, ämnen, formler eller ritningar som behövs för att tillverka en kärnladdning eller ett kemiskt eller biologiskt vapen eller ett toxinvapen,

skall för *förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte* dömas till böter eller fängelse i högst tre år.

3 §

Ledande av terroristgrupp

Den som leder en terroristgrupp i vars verksamhet har begåtts ett sådant brott som avses i 1 § 1 mom. 2—7 punkten eller 2 mom. eller ett straffbart försök till ett sådant brott eller ett sådant brott som avses i 2 §, skall för *ledande av terroristgrupp* dömas till fängelse i minst två och högst tolv år.

Den som leder en terroristgrupp i vars verksamhet endast har begåtts ett sådant brott som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten, skall för ledande av terroristgrupp dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

Den som döms för ledande av terroristgrupp skall också dömas för ett i 1 § avsett brott som personen i fråga själv har begått eller under personens ledning har begåtts i terroristgruppens verksamhet eller för ett straffbart försök till ett sådant brott eller för ett i 2 § avsett brott.

4 §

Främjande av en terroristgrupps verksamhet

Den som i avsikt att främja en terroristgrupps brottsliga verksamhet enligt 1 eller 2 § eller som med vetskap om att han eller hon främjar denna verksamhet

1) grundar eller organiserar en terroristgrupp eller värvar eller försöker värva medlemmar till en terroristgrupp,

2) utrustar eller försöker utrusta en terroristgrupp med explosiva varor, vapen, skjutförlödenheter eller ämnen eller förlödenheter som är avsedda för tillverkning av sådana eller med andra farliga föremål eller ämnen,

3) ordnar eller försöker ordna utbildning för en terroristgrupp eller ger en terroristgrupp utbildning för brottslig verksamhet,

4) för en terroristgrupp skaffar eller försöker skaffa eller till en terroristgrupp överlåter lokaler eller andra utrymmen som den behöver eller fordon eller andra hjälpmedel av synnerlig vikt för gruppens verksamhet,

5) skaffar eller försöker skaffa information som, om den kommer till terroristgruppens kännedom, är ägnad att allvarligt skada en stat eller en internationell organisation, eller förmedlar eller överlåter sådan information till eller röjer sådan information för en terroristgrupp,

6) har hand om en terroristgrupps viktiga ekonomiska angelägenheter eller ger ekonomiska eller juridiska råd som är av synnerlig vikt för gruppens verksamhet, eller

7) begår ett brott som avses i 32 kap. 1 § 2 mom. 1 eller 2 punkten,

skall, om i terroristgruppens verksamhet begås ett brott som avses i 1 § eller ett straffbart försök till ett sådant brott eller ett brott som avses i 2 §, om gärningen inte utgör brott enligt 1 eller 2 § eller om ett lika strängt eller strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag, för *främjande av en terroristgrupps verksamhet* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst åtta år.

Vad som i 6 punkten föreskrivs om juridisk rådgivning gäller inte uppdrag som juridiskt biträde eller ombud vid förundersökning eller

domstolsbehandling av brott eller straffverkställighet.

5 §

Finansiering av terrorism

Den som direkt eller indirekt tillhandahåller eller samlar in tillgångar för att finansiera, eller med vetskap om att de skall användas till att finansiera

1) tagande av gisslan eller kapning,

2) sabotage, grovt sabotage eller förberedelse till allmänfarligt brott, när de skall anses som sådana brott som avses i internationella konventionen om bekämpande av bombattentat av terrorister (FördrS 60/2002),

3) sabotage, trafiksabotage, grovt sabotage eller förberedelse till allmänfarligt brott, när de skall anses som sådana brott som avses i konventionen om förebyggande av olagliga handlingar mot säkerheten inom den civila luftfarten (FördrS 56/1973), protokollet för bekämpande av våldsbrott på flygplatser som används för civil luftfart i internationell trafik (FördrS 43/1998), konventionen för bekämpande av brott mot sjöfartens säkerhet (FördrS 11/1999) eller i protokollet om bekämpande av brott mot säkerheten för fasta plattformar belägna på kontinentalsockeln (FördrS 44/2000),

4) kärnladdningsbrott, äventyrande av andras hälsa, grovt äventyrande av andras hälsa, straffbar användning av kärnenergi eller en annan straffbar gärning som riktar sig mot ett kärnämne eller som utförs med hjälp av ett kärnämne, när de skall anses som sådana brott som avses i konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (FördrS 72/1989), eller

5) mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, frihetsberövande, grovt frihetsberövande, människorov, tagande av gisslan eller grovt brott mot offentlig frid eller hot om dem, när gärningen riktar sig mot en person som avses i konventionen om förebyggande och bestraffning av brott mot personer, som åtnjuter internationellt skydd, bland dem diplomatiska representanter (FördrS 63/1978),

skall för *finansiering av terrorism* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst åtta år.

För finansiering av terrorism döms även den som direkt eller indirekt tillhandahåller eller samlar in tillgångar för att finansiera eller med vetskap om att de skall användas till att finansiera brott som avses i 1 §.

Försök är straffbart.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas inte om gärningen utgör brott enligt 1 mom. 1—5 punkten eller försök till eller delaktighet i ett sådant brott eller enligt 1 eller 2 § eller om strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag.

6 §

Definitioner

En gärningsman har ett *terroristiskt syfte* om han eller hon har för avsikt att

1) injaga allvarlig fruktan hos en befolkning,
2) obehörigen tvinga regeringen eller någon annan myndighet i en stat eller en internationell organisation att göra, tåla eller underlåta att göra något,

3) obehörigen upphäva eller ändra en stats konstitution eller allvarligt destabilisera en stats rättsordning eller tillfoga statsekonomi eller de grundläggande samhällsstrukturerna i en stat synnerligen stor skada, eller

4) tillfoga en internationell organisations ekonomi eller de övriga grundläggande strukturerna i en sådan organisation synnerligen stor skada.

Med *terroristgrupp* avses en strukturerad grupp, inrättad för en viss tid, bestående av minst tre personer, som handlar i samförstånd för att begå brott som avses i 1 §.

Med *internationell organisation* avses en mellanstatlig organisation eller en organisation

som på grund av sin betydelse och internationellt erkända ställning kan jämföras med en sådan.

7 §

Åtalsrätt

Riksåklagaren beslutar om väckande av åtal för brott som avses i detta kapitel. Riksåklagaren bestämmer då också vem som skall utföra åtalet.

8 §

Straffansvar för juridiska personer

På brott som nämns i detta kapitel tillämpas vad som bestäms om straffansvar för juridiska personer.

Vad som bestäms om straffansvar för juridiska personer tillämpas också på rån, grovt rån, utpressning och grov utpressning som har begåtts i syfte att begå ett brott som avses i 1 § eller 2 § 1 mom. 3 punkten i detta kapitel samt på förfälskning eller grov förfälskning som har begåtts i syfte att begå ett brott som avses i 1 § 1 mom. 2—7 punkten eller 2 mom., 2 § 1 mom. 3 punkten eller 4 eller 5 § i detta kapitel.

35 kap.

Om skadegörelse

2 §

Grov skadegörelse

— — — — —
Försök är straffbart.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen av den 30 april 1987 (450/1987) 5 a kap. 2 §, 3 § 1 mom., 4 § 1 och 2 mom. samt 6 kap. 5 § 2 mom.,
sådana de lyder, 5 a kap. 2 § i lag 1026/1995, 3 § 1 mom. i lag 22/2001, 4 § 1 mom. i lag 402/1995 och 4 § 2 mom. i lag 366/1999 samt 6 kap. 5 § 2 mom. i lag 566/1998, som följer:

5 a kap.

Teleavlyssning, teleövervakning och teknisk observation

2 §

Förutsättningar för teleavlyssning

När någon är skäligen misstänkt för

- 1) äventyrande av Finlands suveränitet, krigs-
anstiftn, landsförräderi, grovt landsförräderi,
spioneri, grovt spioneri, röjande av statshemlig-
het, olovlig underrättelseverksamhet,
 - 2) högförräderi, grovt högförräderi, förbere-
delse till högförräderi,
 - 3) mord, dråp, dråp under förmildrande om-
ständigheter,
 - 4) grovt frihetsberövande, människorov, ta-
gande av gisslan,
 - 5) grovt rån, grov utpressning,
 - 6) grovt häleri, yrkesmässigt häleri,
 - 7) sabotage, trafiksabotage, grovt sabotage,
grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladd-
ningsbrott, kapning,
 - 8) grovt ocker,
 - 9) grov penningförfalskning,
 - 10) grov miljöförstöring,
 - 11) grovt narkotikabrott, eller för
 - 12) straffbart försök till ovan nämnda brott,
- kan den myndighet som handhar förundersök-
ningen av brottet beviljas tillstånd att avlyssna
och uppta telemeddelanden som den misstänkte
sänder med hjälp av en teleanslutning som han
innehär eller som han annars kan antas använda
eller som befordras till en sådan teleanslutning
och är avsedda för den misstänkte, om de uppgif-

ter som fås genom avlyssning kan antas vara av
synnerlig vikt för utredningen av brottet.

Tillstånd till teleavlyssning enligt 1 mom. kan
på de villkor som anges där också beviljas när
någon är skäligen misstänkt för

1) folkmord, förberedelse till folkmord, brott
mot förbudet mot kemiska vapen, brott mot för-
budet mot biologiska vapen,

2) brott enligt 34 a kap. 1 § 1 mom.
2—7 punkten eller 2 mom. som begåtts i terro-
ristiskt syfte, förberedelse till brott som begås i
terroristiskt syfte, ledande av terroristgrupp,
främjande av en terroristgrupps verksamhet, fi-
nansiering av terrorism, eller

3) straffbart försök till ovan nämnda brott.

3 §

Förutsättningar för teleövervakning

När någon är skäligen misstänkt för

1) ett brott för vilket inte har föreskrivits ett
lindrigare straff än fängelse i fyra månader,

2) ett brott som riktat sig mot ett automatiskt
databehandlingssystem och som har begåtts med
hjälp av en teleterminalutrustning, för olaga hot,
för hot mot någon som skall höras vid en rättegång
eller för ett narkotikabrott,

3) ett straffbart försök till ovan nämnda brott,
eller för

4) förberedelse till ett brott som begås i terro-
ristiskt syfte,

kan förundersökningsmyndigheten beviljas
tillstånd att utföra teleövervakning av en telean-
slutning som den misstänkte innehär eller som
han annars kan antas använda eller tillfälligt
stänga en sådan teleanslutning, om de uppgifter

som fås genom teleövervakningen eller den tillfälliga stängningen av teleanslutningen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet.

4 §

Förutsättningar för teknisk observation

När någon är skäligen misstänkt för

- 1) ett brott för vilket det strängaste straffet är fängelse i minst fyra år,
- 2) ett narkotikabrott,
- 3) ett straffbart försök till dessa brott, eller för
- 4) förberedelse till ett brott som begås i terroristiskt syfte,

får förundersökningsmyndigheten utföra teknisk avlyssning av den misstänkte, om de uppgifter som därmed fås kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet.

När någon är skäligen misstänkt för ett brott för vilket det strängaste straffet är mer än sex månaders fängelse, får optisk övervakning riktas mot den misstänkte eller mot en viss plats där han kan antas befinna sig, om de uppgifter som därmed fås kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet. Optisk övervakning som riktas mot en sådan person i fångårdsväsendets förvar som avses i 4 mom. förutsätter likväl att misstanken gäller ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år eller ett narkotikabrott eller ett straffbart försök till dessa brott eller förberedelse till ett brott som begås i terroristiskt syfte och att de

uppgifter som därmed fås kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet.

6 kap.

Andra tvångsmedel

5 §

Bestämning och registrering av DNA-profiler

Har en person genom lagakraftvunnen dom konstaterats ha begått

1) våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till samlag, tvingande till sexuell handling, sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn, grovt sexuellt utnyttjande av barn,

2) dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel,

3) grovt rån eller grov utpressning,

4) brott som avses i 34 kap. strafflagen,

5) brott som avses i 34 a kap. strafflagen,

6) grovt ocker,

7) grovt narkotikabrott, eller

8) straffbart försök, straffbar medhjälp eller straffbar anstiftan till dessa brott,

får på honom företas kroppsbesiktning för bestämning av DNA-profil och registrering av denna i polisens personregister utom när DNA-profilen redan har bestämts i samband med förundersökningen eller bestämning av en sådan anmars är obehövlig.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 10 januari 2003